

Xylazine ยาเสพติดสำหรับสัตว์ที่ถูกนำมาใช้ในทางที่ผิด

รศ.ดร.ภญ.จุฑามณี สุทธิสีสังข์

ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อไม่นานมานี้มีข่าวและจดหมายเตือนจากโรงพยาบาลแห่งหนึ่งเรื่องมีการนำยาเสพติดสำหรับสัตว์ที่ชื่อ ซิลาซีน (Xylazine) มาผสมในเครื่องดื่ม เพื่อให้ผู้ที่ได้รับยานี้เข้าไปหมดสติ และมีการขโมยทรัพย์สินไปโดยที่เหยื่อไม่รู้ตัว

Xylazine เป็นยาเสพติดที่ใช้กับสัตว์ เช่น ม้า วัว กวาง รวมทั้งสัตว์ทดลองต่างๆ ยานี้เป็นอนุพันธ์ของยา Clonidine โดยออกฤทธิ์กระตุ้น α_2 receptors ทั้งที่ระบบประสาทส่วนกลางและทั่วร่างกาย มีฤทธิ์ทำให้หัวใจเต้นช้าลง มีฤทธิ์คลายกล้ามเนื้อและยังมีฤทธิ์แก้ปวดอีกด้วย ฤทธิ์ของยาส่วนใหญ่จะเป็นฤทธิ์กดประสาทส่วนกลางและผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด

ฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง จะทำให้อยู่ในภาวะระงับความรู้สึกหรือสภาวะหลับขึ้นอยู่กับขนาดยาที่ได้รับ และจะมีฤทธิ์อยู่นานประมาณ 1-2 ชั่วโมง และยังมีผลทำให้กล้ามเนื้อคลายตัวจนเกิดเป็นภาวะกล้ามเนื้อเปื่อยได้ รวมทั้งอัตราการหายใจก็ลดลงด้วย

ผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด ในช่วงแรกมักทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้นสูง แต่หลังจากนั้นความดันโลหิตจะลดต่ำลงและอยู่นานตลอดระยะเวลาที่ยาออกฤทธิ์รวมทั้งอาจมีผลกดการทำงานของหัวใจและทำให้หัวใจเต้นผิดจังหวะอีกด้วย

ปกติยานี้จะใช้สำหรับฉีดเพื่อให้สัตว์สงบลงหรือใช้ในการผ่าตัด ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยาเสพติดสำหรับสัตว์จะเป็น Controlled drug จะต้องมีการเก็บใบสั่งที่ใส่กุญแจและต้องมีการควบคุมการใช้กันอย่างเคร่งครัด

ยานี้เป็นยาน้ำใส หรือเป็นยาผงสำหรับผสมฉีด เมื่อใส่ลงไปเครื่องดื่มแล้วจะไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงทั้งสี ความขุ่นและกลิ่นของเครื่องดื่ม ทำให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิด ทำให้ผู้ที่ได้รับยานี้เข้าไปมีอาการดังที่กล่าวข้างต้น อาการจะรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นกับขนาดยา Xylazine ที่ได้รับเข้าไป ดังนั้นจึงไม่ควรรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มจากคนแปลกหน้า โดยเฉพาะเวลาเดินทางหรืออยู่คนเดียว เพราะอาจมีมีจฉวยโอกาสทำการในลักษณะนี้ได้

การดูแลตนเองจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดที่จะหลีกเลี่ยงการเป็นเหยื่อเหล่านี้ นอกจากนั้นต้องมีการควบคุมการจำหน่ายและการมีไว้ในครอบครองของยาเหล่านี้อย่างเคร่งครัดต่อไป

*****